

Börje Kuhlback

18.1.1924–13.9.2012

Professor Börje Valdemar Kuhlback, hedersledamot i Finska Läkaresällskapet, avled plötsligt den 13 september i sitt hem i en ålder av 88 år. Han hade under det senaste året lidit av tilltagande och invalidiserande respiratorisk insufficiens. Kuhlback var född i Helsingfors den 18 januari 1924. Efter avlagd studentexamen 1941 deltog Kuhlback i fortsättningskriget och var stationerad vid Kustartilleriets bas på Hogland. Han inledde sina medicinska studier 1943 och avlade medicine licentiatexamen vid Helsingfors universitet 1952. Kuhlback doktorerade 1957, blev specialist i inre medicin 1961, docent i inre medicin 1964 och specialist i nefrologi 1969. Han tilldelades professors titel 2000.

Börje Kuhlback var obestriddligt förgrundsgestalten inom modern finländsk nefrologi. Han har av sina elever kallats den kliniska nefrologins fader i Finland. Efter att ha avlagt sin slutexamen 1952 blev han anmodad av professor Bertel von Bonsdorff, chef för IV Medicinska kliniken, som verkade på Maria sjukhus i Helsingfors, att ägna sig åt läran om

njursjukdomar, nefrologin, som vid den tiden var föga uppmärksam i vårt land. Detta ledde till doktorsavhandling, och under studieresor till Danmark och Sverige skaffade han sig gedigen utbildning på området. På 1950-talet var han forskningsassistent och assistentläkare på kliniken och införde nya diagnostiska metoder, bl.a. nålbiopsi av njuren. Han var med om att grunda en specialavdelning för njursjukdomar och som specialistläkare vid denna första njuravdelning i Finland utförde han den första dialysbehandlingen i vårt land 1961. Tillsammans med kirurgen Björn Lindström började man utföra njurtransplantationer i mitten av 1960-talet. När IV Medicinska kliniken 1966 införlivades med det nybildade Helsingfors universitetscentralsjukhus (Hucs) och flyttade från Maria sjukhus till Unionsgatans sjukhusbyggnader, utnämndes Kuhlback till avdelningsöverläkare, en post som han beklädde till sin pensionering 1986. Under hans ledning var Hucs njuravdelning ett centrum där flertalet av landets nefrologer utbildades och där klinisk nefrologisk forskning var en självskriven del av verksamheten.

Börje Kuhlback var en fördomsfri, etiskt tänkande kliniker som gärna prövade nya behandlingsmetoder. Han var uppskattad av patienter och kolleger. Hans vänliga väsen och samhörighetsvilja var oss alla bekant. Det som kanske inte alla kände till eller förstod, var att det bakom det lugna yttre bodde en vaken revolutionär – in till det sista. Kuhlback var en omtyckt och aktiv medlem i Sällskapet.

Kuhlbacks sociala medvetande ledde till flera samhällseliga engagemang. Han var initiativtagare och delaktig när Finlands nefrologförening, Njursjukdomsförbundet och Njurstiftelsen bildades. Dessutom var han med om att grunda Minervastiftelsen. Viktiga sakkunniguppdrag var att han åren 1970–1986 som medlem av Scandiatransplant var med om att koordinera den internationella njurtransplantationsverksamheten och samtidigt var sakkunnig för medicinalstyrelsen. Kuhlback medverkade även

aktivt till den banbrytande lagstiftningen om begreppet hjärndöd. Detta var av avgörande betydelse för landets senare framgångsrika transplantationsaktiviteter.

Av förtroendeuppdragen bör här nämnas ordförandeskapet i Finlands nefrologförening, Njurstiftelsen, Finska Läkaresällskapet och Understödsföreningen Liv och Hälsa. Därutöver var han styrelseledamot i flera medicinska föreningar. Dessutom kan det nämnas att Kuhlback var ordförande för Medicinarklubben Thorax 1951–1952, styrelsemedlem i Yngre läkares förening 1953–1955 och redaktionssekreterare för Finska Läkaresällskapets Handlingar 1959–1965.

För sina insatser hyllades Kuhlback med många utmärkelser. Han tilldelades bl.a. Finska Läkaresällskapets 150 års jubileumspris 1985 och Pohjolapriset 1986. Ytterligare kan nämnas Njursjukdomsförbundets förtjänstmedalj i guld och Nefrologföreningens Börje Kuhlbacks prisfond samt en festskrift 1985. Han var hedersmedlem i Finlands nefrologförening, Föreningen för invärtes medicin i Finland, Njursjukdomsförbundet och Finska Läkaresällskapet. Officiella utmärkelser som han förlänades var FVR R och FRK IV.

Musik var Börje Kuhlbacks särintresse. Han var en skicklig pianist med gedigna studier i bakgrunden. Även på äldre dagar spelade han gärna kamarmusik med sina vänner. Han var också sångare och tillhörde Akademiska Sångföreningen, vars vice ordförande han var 1949–1950.

Börje Kuhlback saknas av sonen Robin, styvdottern Christel, en stor skara vänner, forna elever och arbetskamrater.

Amos Pasternack
Professor emeritus,
Börje Kuhlbacks elev och
arbetskamrat under flera år